

„Nova Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s priložo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 4:40,
Pol leta „ 2:20,
Četrť leta „ 1:10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravnistvu.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

Uredništvo in upravnistvo je v Marinijevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

NOVA SOČA

Oznaniila

in „poslanice“ plača se za štiristopno peti-vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat,
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v prodajalnici G. Likarja in v tobakarni v Nunski in Solski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Nove Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Slovensko šolstvo.

Govor poslanca Karola Kluna v 66. seji državnega zbora dne 13. novembra 1891.

Visoka zbornica! Znana je krilata beseda bivšega ministra in pozneje namestnika v Trstu, barona Pretisa: „Bode že bolje“. In res se je zboljšalo, toda še le potem, ko je desnica dobila večino v tej zbornici in je z vsemi močmi napravila ravnotežje v proračunu. Želeli bi pa, da bi se ne bile zboljšale le naše finance, temveč tudi druge upravne zadeve, zlasti treba je zboljšanja v učni upravi.

V dveh ozihi želeli bi zboljšanja, namreč v verskem in narodnem ozihi. V verskem ozihi zahtevamo versko šolo. Kako si mislimo cerkveno nadzorstvo brez škode za državno nadzorstvo in omiko, se je že opetovano govorilo v tej zbornici in tudi v poslednji seji.

Ce nasprotniki katoliške cerkve stvari nalašč zavijajo in nam podtikajo namene, katerih nimamo in tudi imeti ne moremo, kaj moremo za to. Zahtevati pa moramo, da se to uprašanje v tej zbornici presoja po naših pravih namelih, ne pa po tistih, katere nam podtikajo. Potem se pojasnijo nazor in Vi bode morda temu uprašanjem tem manj nasprotovali, ker časovne razmere silijo, da se to uprašanje vendar že reši. Socialne nevarnosti za državo in družbo so vedno večje, čustvo za pravico in avtoriteto se manjša v tej meri, v kateri prevladuje verska ravnodušnost. Politijske naredbi, s katerimi se je hotelo zatreti to zlo, nič ne pomagajo. Jedino orozje, s katerim se moremo temu zlu uspešno ustavljati, je vera, in osnovatelj velike nemške države se je nekoč izrazil v javnem nagovoru: „Dajte več vere moji deželi!“ Tak klic se bode prej ali slej razlegal tudi pri nas.

Daj Bog, da bi tukaj ne bilo treba, kakor že pri mnogih drugih priložnostih, zaklicati: „Prepozno je!“ (Dobro! Dobro! na desnici).

Klor pošteno misli s katoliško Avstrijo in njenim prebivalstvom, bode vedno stavljal to uprašanje na dnevni red. Naj vam ugaja, ali pa ne, jedenkrat se gotovo reši, če tudi morda proti volji vaši.

V gospodarskem ozihi zahteva naše kmečko prebivalstvo šestletno šolsko dolžnost. Pri nas na Kranjskem in v nekaterih drugih deželah se je že zakonito določila šestletna šolska dolžnost.

Naposled pa mi zahtevamo še nekaj, kar Nemcem zahtevati ni treba, kar je pa naravno in samo po sebi umevno, da je namreč učni jezik v ljudskih šolah materinji jeziki otrok (Tako je! na desni.) Če tudi je to čisto naravno in samo po sebi umevno, vendar smo si morali na Kranjskem še le po dolgotrajnih bojih to priboriti. V drugih deželah, v katerih bivajo Slovenci, pa ta boj še ni končan in se mora še le izbojevati.

Najhujše se v tem ozihi ustavlja ne le slovanskemu prebivalstvu, temveč tudi visoki učni upravi, precej irredentistično naddnjani tržaški magistrat. Ondi se učnemu oblastvu ni posrečilo, prodreti z izobilnim šolskim zakonom. Vlada se pa izogiblje vsakemu koraku, kateri bi utegnil razburiti tržaško gospodo. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Znano je, da je v Trstu brez okolice nad 15.000 Slovencev, katerih otroci morajo hoditi v italijanske ali pa nemške šole, ker slovenske šole ni nobene v Trstu.

Ko je pred leti, če se ne motim, 219 tako imenovanih nemških roditeljev v Ljubljani od mestnega sveta, ki je tedaj oskrboval šolstvo, zahtevalo nemško šolo, in je občinski svet se branil ustreči tej želji, prisilila ga je visoka učna uprava, da je osnoval nemško šolo.

Jaz visoki učni upravi ne odrekam te pravice, jaz sem pri vsaki priložnosti popolnoma odkrito in brez strahu se izjavil, da visoka učna uprava po obstoječih zakonih ima to pravico. Zakaj pa visoka učna uprava ne pokaže toliko odločnosti v drugih podobnih slučajih? V Trstu je n. pr. pred nekaterimi leti prosilo ne 219 temveč 1400 slovenskih roditeljev (Čujte! Čujte! na desnici) mestno oblastvo, da osnuje ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom.

Mestno oblastvo ni hotelo osnovati te šole in učni upravi se tudi ni zdelo potrebno, da bi prisilila uporno mestno oblastvo v Trstu, da osnuje tako šolo. (Čujte! Čujte!)

Otroci slovenskih roditeljev bi se danes morali ostati brez pouka v materinščini, ko bi „Družba sv. Cirila in Metoda“, kateri je namen, pospeševati slovensko šolstvo, ne bila osnovala slovenske zasebne šole. Ta šola ima sedaj štiri razrede in šteje 400 učencev (Čujte! Čujte! na desnici), kar je najboljši dokaz, da je šola bila potrebna.

Zaradi tega se naadam, da bode jedenkrat visoka učna uprava tržaškemu mestnemu oblastvu pojasnila postavno stališče in prisilila ga, da osnuje šolo s slovenskim učnim jezikom. Morda imajo tržaški Slovenci samo pravico, da plačujejo državi in mestu ne baš majhne davke in priklade, svoje učne zavode pa vzdržujejo iz svojih zasebnih sredstev? Res so v tej zbornici tržaški zastopniki trdili, da ni res, kar mi trdimo, češ, da je v Trstu, če se ne motimo, 14 slovenskih ljudskih šol. Gospodje so se poslužili zvijače, da so zaključeno mesto zamenjali z mestnim ozemljem, h kateremu pa spada poleg mesta še več vasij. V teh vasesh so res slovenske šole. Tega pa vendar ne bode zahtevali, da slovenski prebivalci, ki stanujejo v mestu, pošiljajo otroke v šolo v vasi, ki so več nego jedno uro oddaljene.

Sicer je pa prav v podobnem slučaju se že izreklo najvišje sodišče o političnih pravicah, visoko državno sodišče namreč. Lvovski Rusini hoteli so imeti rusinsko šolo in so se obrnili do Lvovskega magistrata. Ta je z odlokom z dne 21. septembra 1876. in z dne 12. aprila 1877. odrekel tako šolo. Njih dotični vzklic je zavrnil deželni šolski svet z odlokom z dne 6. julija 1877, potem ga pa še ministerstvo odklonilo z ukazom dne 6. junija 1879. Rusini so se potem obrnili s tožbo na državno sodišče, ki je odločilo, da se s tem, ker se je odločilo, da se s tem, ker se je odbila ta prošnja, ruši ustavno zagotovljeno pravo do gojenja rusinske narodnosti.

Pri dotični, jako zanimivi obravnavi sklicaval se je zastopnik naučnega ministerstva na to, da je v Levovu vladnica z rusinskim učnim jezikom in da imajo Rusini zunaj Levova 1500 ljudskih šol.

Državno sodišče je pa vendar odločilo, da vladnica ni ljudska šola in pravem pomenu, ker jej je le stranski namen, poučevati mladino, da ta šola za Levov ne zadošča, ker ne more vsprejeti vseh otrok, ki se oglašajo, in da šole zunaj Levova ne pridejo v poštev, ker bi na ta način Rusini v mestu morali ostati brez šolskega pouka, ali bi pa za drag denar si morali preskrbeti zasebni pouk v šolah zunaj mesta.

Mari v Trstu ni ravno tako, v jednem ozihi morda še slabše, ker ondi ni vladnice s slovenskim učnim jezikom, in ker ondi dejanski slovenski otroci hodijo v zasebno šolo.

Pričakujem, da naučna uprava zastran Trsta ne bode čakala, da bi proti njej razsojevalo državno sodišče. Veljave učne uprave gotovo ne povzdiguje to, če se večkrat proti njej razsodi, in sicer v slučajih, v katerih bi morala že iz prejšnjih razsodb vedeti, kaj ji je storiti.

Nič boljše niso šolske razmere na Koroškem, o katerih se je večkrat govorilo v tej visoki zbornici. Ker koroški Slovenci, dasi štejejo skoro tretjino prebivalstva, nimajo zaradi čudnega volilnega reda nobene zastopnika v tej zbornici (Čujte! Čujte!), ne ostaje nam drugega, nego da se mi oglašimo za nje v tej visoki zbornici in naznanimi zbornici njih klic za pomoč.

Ze pred dvema letoma sem v tej visoki zbornici razložil žalostne šolske razmere na Koroškem. Tedaj sem obirno dokazoval, da je za Koroško veljavni učni načrt pravo zasmehovanje šolskih zakonov in šolskega reda. Povedal sem tedaj, da še na tako imenovanih utrakvističnih ljudskih šolah, ki so določene jedino za slovenske otroke, slovenski materinji jezik niti učni predmet ni. (Čujte! na desnici). Visoki učni upravi se je zdelo potrebno z ukazom z dne 5. julija 1890. št. 13113. naročiti de-

želnemu šolskemu svetu, da za tamošnje ljudske šole sestavi nov učni načrt. Visoka učna uprava bi morala, ko so jo poučile skušnje po prejšnjem učnem redu, deželnemu šolskemu svetu naročiti, da se pri sestavi novega učnega reda drži strogo zakonitih predpisov. To se ni zgodilo, kajti sicer bi deželno šolsko oblastvo ne bilo iznenadilo svet z učnim načrtom, ki ni dosti manj čuden, kakor je bil prejšnji.

V ukazu, s katerim se je bil razposlal učni načrt z dne 26. septembra 1890. št. 1613, se pravi (čita):

„V prvem in drugem šolskem letu imajo se otroci s pomočjo abecednika od Karola Prescherja (kateri abecednik stopi namesto nemškega) sprva učiti v slovenski, potem pa v nemški jezik. Od tretjega leta učiti se mora slovenščina v vseh oddelkih po tri ure na teden in se mora na višji stopinji v teh učnih urah poleg čitanja, slovnice, pravopisa tudi ponavljati to, kar so se naučili v nemškem učnem jeziku, zlasti iz računstva in zemljepisja, da se doseže učni smoter teh šol kot dvojezičnih zavodov. Te za slovenščino določene ure morajo biti na koncu dopoldnevnega pouka, da morejo oditi oni otroci, ki se po želji starišev ne udeležujejo slovenskega pouka, ne da bi kaj motili pouk. Da se na poldnevni šolah ne preobložijo otroci s tedenskimi učnimi urami, je potrebno, da vsi otroci (tretje do osme letne stopinje) nižje in višje skupine skupno dobivajo slovenski pouk v poslednjih dopoldanskih urah.“

Pouk v slovenskem materinem jeziku je torej predpisan le za tako imenovane utrakvistične šole, ne pa za one šole, v katere tudi hodijo slovenski otroci, ali jih je koroško deželno šolsko oblastvo uvrstilo mej tako imenovane nemške šole (Čujte! na desnici), dasi je večina otrok v njih slovenska. (Čujte! na desnici.)

Pa tudi na utrakvističnih šolah ni pouk v slovenščini predpisan brez izjeme, temveč le za prvo in drugo leto, pri čemer se morajo otroci učiti toliko nemščine, da morejo v tretjem letu slediti nemškemu pouku, kajti od tretjega leta so slovenščini odločene le tri ure, dočim je določenih za nemški jezik dvanajst ur. (Čujte! na desnici.)

In te bore tri ure morajo biti brez izjeme, kakor ste že slišali, na koncu dopoldanskega pouka, ko so otroci že utrujeni in ne morajo slediti pouku. Potem je še določba, da na šolah s poldnevnim poukom in na večrazrednih šolah, če je morda na njej le jeden učitelj več slovenščine, morajo se vsi otroci v jedni in isti uri učiti slovenščine (Čujte! na desnici), če tudi so različni po duševnem razvoju in po svojem napredku in imajo tudi različne knjige. (Čujte! na desnici). Kak uspeh je pričakovati od takega pouka, vedó tisti, ki so kedaj bavili se s poučevanjem. (Poslanec dr. Trojan: Ponemčevanje!) K temu pa še to pride, da ta pouk ni obligaten, temveč zavisi od svojevoljnosti starišev, in da bode učitelj, ker se mu s tem učenjem naklada breme, pri otrocih in stariših agitoval, kolikor bode mogel, da naredi ta pouk iluzoričen. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Neko dragoceno priznanje je pa vendar v naredbenem ukazu deželnega šolskega oblastva koroškega. V njem se uradno priznava, kar se je dosedaj rado tajilo, da so na Koroškem na šolah, namenjenih slovenskim otrokom, v katere tudi hodijo v resnici slovenski otroci, učitelji, kateri niso večji materinega jezika otrok. (Čujte! Čujte! na desnici). Slovenci na Koroškem, če tudi jih je nad 100.000 (Poslanec Povše: 130.000!), imajo le jedno slovensko ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom in sicer pri jezernu, vse druge šole, namenjene za slovenske otroke, so tako imenovane utrakvistične šole, katerih je 92. Na teh 92 utrakvističnih šolah je 159 učiteljev, od katerih jih je 39 zna dobro slovenski, 71 jih za silo lomi slovenščino, 42 jih ne zna prav nič slovenski, o ostalih 7 pa ne vem, v katero vrsto naj jih štejem. (Čujte! na desnici). Poslan. dr. Trojan: To je grozovitost!

Slovenski otroci hodijo pa še v 19 drugih šol, katere je deželni šolski svet koroških uvrstil mej nemške šole, če tudi je na štirih, kolikor mi je znano iz izkazov, 33—40%, na drugih pa 58—97%, slovenskih otrok. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Na teh šolah je 45 učiteljev, od katerih jih le 9 zna slovenski jezik, 22 pa le nemški (Čujte! Čujte! na desnici), dočim se drugi le za silo znajo izraziti v slovenščini. (Klici na desnici: Žalostne razmere! To ni svoboda!)

Čuditi se ni, gospoda moja, da je na Koroškem tako malo učiteljev, ki znajo slovenski. Učiteljske v Celovcu je tako urejeno, da slovenščina se učni predmet ni. (Klici na desnici: Skandal!) Učitelje, ki se kaj zanimajo za slovenščino, preganjajo na vse načine nemško prebivalstvo in pa učna oblastva (Čujte! Čujte! na desnici); učiteljem, ki so pa nasprotniki slovenščine, je vse dovoljeno, tudi največji moralni izgrede. (Zlavalno ngovarjanje na levi. — To ni dostojno!), vse se jim spregleda.

Ravno v poslednjem času pripetil se je enak slučaj, katerega pa zaradi pikantne vsebine ne morem tu javno v zbornici omeniti, a ga bodem zaupno povedal ministru, da bode vedel, kako nadzorovalni organi na Koroškem izvršujejo svoje dolžnosti.

(Konec pride.)

Naša zadnja obramba.

II.

„N. Soča“ se ogiba in varuje naravnost kak protikatoliški stavek zapisati
..... „Rimske Katolike“
III. str. 437.

V zadnji številki smo dokazali, kakó neopravičeno se je dr. Mahnič izognil stvarnemu odgovoru na povsem mirna in stvarna uprašanja našega gospoda duhovnega dopisnika z dežele. Namesto odgovora pobahal se je z zaupnico, katero je podpisalo, kakor pravi sam, 36 duhovnikov v gorškem mestu. Ako gosp. dr. Mahnič misli, da taka zaupnica, o katere pravi „vrednoti“ bomo govorili nekoliko nižje, nadomeščuje resen in stvaren odgovor, kakoršen bi bil moral dati našemu gospodu duhovnemu dopisniku, se zelo moti, kajti velika večina naših čitateljev je popolnoma samostojnega mišljenja, da jim je čisto vsejedno, kakó misli (!) in sodi (!) o dr. Mahniču 36 njegovih ožjih duhovnih tovarišev v Gorici. Naši čitatelji zahtevajo dokazov, ne par praznih besed; zlasti pa jim ne imponujejo take zaupnice, kakersno je prejel dr. Mahnič iz Gorice, ker splošno je znano, da celó tisti, ki so ono zaupnico skovali, o dr. Mahniču vse drugače sodijo nego je v nji povedano, in da ta zaupnica ima vse drugačen namen nego da bi počastila dr. Mahniča.

Ta zaupnica ima političen izvir, političen pomen in namen; ona je v ozki zvezi z našimi bivšimi domačimi političnimi boji in namerava pripravljati polje novim preprirom in bojem, brez katerih zlasti dva goriška gospoda ne moreta živeti. Ako bi navidezen namen bil ob enem tudi pravi njen namen, mi bi je niti ne omenjali. Ker je pa poleg onega, kar smo rekli o njej par vrst više, ob enem tudi jako žalostno spricalo in zrcalo naših domačih odnošajev, katere naj slovenski svet spozná in sodi po pravi vrednosti, ter moramo o njej obširneje gavoriti, zat pokazati v primerni luči one okolščine, v katerih se je porodila.

Najpoprej z veseljem jemljemo na znanje zadržilo dr. Mahniča, da vsi duhovniki v Gorici mu vendarle niso podpisali zaupnice. Kdor le količjak pozná naše duhovske razmere v Gorici, prizna takoj, da tudi neznatno številce duhovnikov, ki so se vkljub takim razmeram toliko osrčili, da so zaupnico zavrnil, odvaga število vseh onih 36 gospodov, ki so pod zaupnico brez odgovara ali pa so s posebnimi nameni podpisali svoje ime.

Ti podpisajo dajo se prav lepó tako-le razvrstiti: Pod zaupnico nahaja se gotovo lepo število podpisov laških duhovnikov, katerim bi se prav nič ne trebalo vtikati v naše slovenske zadeve, ker imajo v domačem taborju obilo hvaležnejšega posla, ako hočejo vestno vsiti svoje dolžnosti. Med njimi je nekaj takih, katerih imena so prišla pod zaupnico kakor Pilatovo v vero; naših slovenskih zadev in razmer prav nič ne poznajo ali pa jih merijo na laški vatel: a svoje ime podpisajo vsakokrat, kedar ta-

ko želijo njih predstojniki. Drugi del laških duhovnikov je pa vrhu tega še slovenskemu gibanju v Gorici, katero v javnosti zastopa „Nova Soča“, povsem nasproten, kakor „Corrierovci“, in je povsod zraven, kjer je treba v slovenskem taborju kaj razdirati. Ako so torej podpisali dr. Mahnič zaupnico, ostali so zvesti svojim skrivnim težnjam in željam. Laške podpise nam je treba torej odšteti, ker ti nimajo za nas, pa tudi ne za dr. Mahniča, nikake ali le prav malo vrednosti.

Ostanejo še slovenski podpisi. Med temi so podpisi nekaterih krotkih „tudi Slovencev“ in c. kr. katolikov, katere je lože pridobiti, da dajo stokrat svojemu narodu skelečo zausnico nego ensamkrat, da bi se očitno in odločno izrekli zanj. Od njih nima slovenski narod prav nič, zato mu tudi nič ne imponuje njih beseda, še manj pa njih podpisi, katere iz raznih razlogov in ničevih obzirih priložijo pod kako izjavo (n. pr. marca meseca proti „Novi Soči“) ali pa pod zaupnico dr. Mahniču. To so večinoma jako „komot“ gospodje, ki se ne trudijo mnogo, da bi prišli resnici na sled. — Nekaj podpisov prihaja od takih gospodov, ki imajo o dr. Mahniču enako ali vsaj podobno mišljenje in sodbo, kakor ona peščica odločnih mož, ki zaupnice ni podpisala, kateri pa niso imeli toliko poguma, da bi se bili uprli oblastnim možakom, ki so podpisovanje vodili in nadzorovali. Mi jim ne zamerimo toliko, da so proti svojemur prepričanju podpisali zaupnico, ker spoznamo, da je bila skušnjava velika, da so se s suhim podpisom, kateri niti v javnost ne pride, odkrili maščevalnosti in jeze onih, kateri so v oni zaupnici in v podpisih iskali odduška raznim težavam svojega „krepostnega“ srca. Nima vsakdo potrebne odločnosti, samostojnosti in neprestrašenosti, da bi nikdar ne storil niti najmanjšega koraka proti svojemur prepričanju, ampak pusti si „za radi ljubega miru“ marsikaj narekovati, s čemer se ne ujema. Ljudje smo! — toda ta slabost je pri sedanjih razmerah, ki vladajo v Gorici, povsem odpustljiva. — Naj nam nihče ne šteje v zlo, da takó odkritosrečno govorimo in razkrivamo naše razmere, a nihče naj tudi ne misli, da so naša razkrivanja iz zraku vzeta, kajti ona slone na stanovitni podlagi dejanskih resnic in odnošajev.

Z ostalimi podpisanci začnemo nov oddelek tega članka, ker to so pravi očetje zaupnice same; zato zaslužijo, da se še posebej pečamo z njimi. Med temi sta na čelu celej tej komediji dva moža, s katerima se je „N. S.“ pečala že mnogo več nego zaslužita; zato imata dosti povoda, da našemu listu nista prijazna, pač pa, da bi ga raje danes ko jutri pokopala, ako bi to bilo v njih moči. Ves boj, ki je skoraj pol drugo leto divjal po naši deželi, bil je le njih delo, toda k sreči slovenskega naroda na Goriškem končal je domači naš boj s popolnim porazom omenjenih dveh junakov in njihovih malostevlinskih pomagačev. Toda moža še ne moreta mirovati, kajti hudo ju boli sedanje ponižanje, ko sta vajena gospodovati. Zato bi srčno rada zopet prišla do nekdanje moči in veljave, da bi svojevoljno ukazovala in strahovala najprej n a v z d o l potem pa tudi n a v z g o r. Toda k temu toli vroče zaželenemu cilju jima je kot kitajski zid na poti — „Nova Soča“, ki jima gleda na prste ter razkriva njih gospodovalne in maščevalne nakeane. Zato sta si postavila kot prvo in edino nalogo, uničiti to strogo nadzorovalko, katere že v kalu duši njih neplemenite namere ter povsem onemogoča izvršitev njih najsrečnejših želja. Ako pade ona, potem padajo tudi tisti njih stanovski tovariši, katerega je slovenski narod na Goriškem vključ vsemu njihovemu nasprotovanju povzdignil na častno mesto narodovega voditelja — tako si domišljujeta in želita v svojem pobožnem srcu. V ta namen doslej nista zamudila še nobene prilike, ako je bilo mogoče vreti kamen na to sovražno „Novo Sočo“, toda njih rovarstva in kovarstva so se doslej še vselej spremenila v bogat blagoslov.

Tudi našo borbo z dr. Mahničem si hočeta izkoristiti v svoje sebične namene in se celo nadejata, da si prav iz nje pripravita rodovitno polje za svojo — ljubko; nadejata se, da „N. S.“ v tej borbi propade in potem je njihova divja po narodnem vrtu. Zato sta se trdno oklenila dr. Mahniča, dasi se nikoli nista ujemala z njegovimi nauki, kar pač najočitnejše kaže njih življenje in delovanje. In ko je dr. Mahnič omagoval pod težo javnega mnenja, katero je podprl naš duhovni dopisnik z dežele s svojimi temeljitimi in stvarnimi članki, prihitela sta mu vsaj dozdevno na pomoč z — zaupnico šestinidesetih duhovnikov goriškega mesta.

Ta zaupnico nima torej tistega pomena, kakoršen so imele druge enake zaupnice s Kranjskega, marveč ona ima političen namen, ker poroča, da je politična stanost ter priznana maščevalnost in gospodovalnost dveh znanih gospodov goriških. Ko se je zaupnica kovala in ko so se pozneje nabirali podpisi, ni vodila tega dela morebiti naidušenost za dr. Mahniča, pač pa strastno sovraštvo do „Nove Soče“ ter zavist in sovraštvo do uzornega našega narodovega voditelja na Goriškem. Evo, to je pravi pomen in prava vrednost te najno-

vejše zaupnice dr. Mahniču, kateremu nihče na njej ne more častitati!

Da imenovanih dveh „boriteljev za katoliško idejo“ (risum teneatis amici!) pri takem poslu ni vodilo prepričanje za dr. Mahniča, to trdim brezpogojno, ker poznamo ne le njih mišljenje, ampak tudi življenje, kajti oboje je v skrajnem nasprotju z mišljenjem in učenjem dr. Mahniča. Imamo veljavne priče, ki pripovedujejo, kakó maločastne in sramotilne naslove sta mu dajala, ko ga nista še potrebovala v svoje samopridne namene — a zdaj mu zaupnice kujeja in lovita na nje podpise! V čem se je dr. Mahnič spremenil od onega časa do danes? Da bi se bila ona dva kaj spremenila in poboljšala, to tudi ni verjetno, ker poboljšani človek bi skušal storjene krivice popraviti, onadva se pa še vedno valjata po blatu starih grdih grehov. — Moža sta imela priložnost v teku letošnjega leta prepričati se, da njih imeni ne vlečeta več, zato iščeta podpisev poštenih duhovnikov, da bi uplivala z njimi navzgor in navzdol, da bi nagajalo z njimi „Novi Soci“ in posredno po njej tistemu, kateremu je narodovo zaupanje prineslo njiju smrtno zavist in sovraštvo. Goriški gospodje si ne morejo šteti v čast, da so že drugič sedli na limanice omenjenima možakoma, kakor bi jim gotovo ne bilo v nečast, ako bi se nasproti tega gospodoma vedli tako, kakor zaslužita, da bi ona sama kedaj ne obrnila tudi proti goriški duhovščini izreka: „povej mi, s kom se pečaš, in povem ti, koliko veljaš.“

Dr. Mahnič torej ne more nikakor biti ponosen na zaupnico, katere se je poročila ne iz prepričanja do njega, pač pa iz smrtnegega sovraštva do „Nove Soče“ ter do Mahničevega sošolca in stanovskega tovariša. Toda kakor sta se omenjana gospoda, ki še dandanašnji ne moreta mirovati, že velikokrat korenito motila o uspehih svojih kovarstev in spletkarij, obogatita gotovo tudi takrat za jedno skelečo prevaro več. Naše razumnistvo jima gotovo ne pojde na lep, o tem naj si niti v najmanjšem ne domišljujeta, pa tudi med prostim narodom ne opravita prav nič več s svojim pobožnim licemestvom in hinavstvom. Predobro sta poznana!

Zató tudi „Nova Soča“ odslej lahko popolnoma prezira njih zahrbtno rovarstvo, kajti ona ima veliko drugega potrebnejšega posla. Moža sta meseca marca zbornala proti nam menda še več nego 36 podpisov, ki so hoteli delati reklamo za pokojno „Sočo“ proti našemu listu, toda dosegli so prav nasproten uspeh, ker število naših naročnikov je začelo rasti bolj nego kdajkoli poprej. Toliko manj se njiju nakana posreči zdaj, ko se „Nova Soča“ tiska skoro v 900 iztisih (vključv temu, da smo v teku leta nad 100 naročnikov izbrisali!), ki zahajajo le v take roke, med katerimi jih naši nasprotniki z največjim naporom dvajset ne pridobé za svoje namene. Za vsakega naročnika, katerega bi utegnili toliko oplasiti (kakor se je že začelo iznova hujskati in rovtati!) da bi se ne uspal dalje biti naročnik našemu listu, pridobimo dva nova. To je že stara praksa v zadnjih par letih.

O tem ugodnem stanju našega lista smo morali na uho poročali preč g. Kokošarju, ki je v „Katoliku“ zatrjeval, da smo v strahu za svoje naročnike. Vidite, da nam celó par sto naročnikov gori ali doli ne more biti toliko mari, kolikor si naši nasprotniki domišljujejo. Zató pa z vso odločnostjo odklanjamo sumničenje „R. K.“, češ, da se bojimo to ali ono zapisati iz strahu pred jedno ali drugo vrsto naših naročnikov. Da temu ni takó, da se naš list ne boji zamere od nikake strani, to je pokazal z odločno besedo o vsaki priliki, ko je bilo treba, kar nam nepristranski čitatelji naši gotovo radi pritrdijo. In taki ostanemo tudi v prihodnje, a „R. K.“ naj se zaganja v nas, kolikor mu ljubo in drago. Prihodnjič povemo še g. Kokošarju, kar mu tiče, potem pa sklenemo za vselej vsako daljše neplodno polemizovanje z „R. K.“

Politični razgled

Avstrija. — Poljski klub končal je v ponedeljek dolgotrajno razpravo o svojem postopanju k spremenjenemu političnemu položaju. Zjedini se je za politiko proste roke; čakati hoče, dokler ga vlada ne bo potrebovala za sestavo stalne večine. Sodelovati hoče do tje kolikor mogoče z nemško levico, pa tudi s „konzervativnim klubom“, kateri je treba varovati razpada posebno zato, ker bi namesto njega utegnil nastati velik slavski klub, kateri bi Poljakom veliko preglavice delal. Mlajši poljski poslanci so zahtevali, naj bi klub deloval bolj v slovenskem smislu nego doslej. Poslanec vitez Kozlovski je govoril proti kakršnikoli zvezi z nemško levico. — Videti je, da se v poljskem klubu čedalje bolj začela oživljati slovenska misel in užajemnost, kar nam daje opravičeno upanje za boljše prihodnost.

— V nedeljo so v Galiciji slavili 61. letnico zadnje poljske ustaje. V Levovu so meščanska in dijaška društva priredila veliko slavnost, pri kateri je bila med hrumečini

slava - klici peta naroda himna „Še Poljska ni izginila!“

— V poslaniški zbornici govoril je 27. nov. slovenski poslanec Pfeifer o nepravilnem odmerjanju davkov na Kranjskem. Pa tudi pri nas smo davkoplačevalci popolnoma v rokah davčnih nadzornikov, ki po svoji volji in pameti odmerjajo višje ali nižje davke, kakor se jim zdi. — Češki posl. dr. Lang se je pritoževal, da je sol vedno dražja in sploh mnogo predraga, kar hudo zadene najrevnejše stanovne ljudstva. Država naj bi sol sama prodajala, kakor tobak. — Posl. Polzhofer je zahteval preustrojitve vojaške takse, katere naj se pobira še le od ljudi, ki imajo 450. gld. dohodkov na leto, in sicer po 3 gld. na leto. Če ima kdo dohodkov 4000 gld., naj plačuje po 100 gld., z večjimi dohodki pa še več. Pravična zahteva! — Posl. dr. Roser je v tej seji že 29-črt govoril proti „bedaste-mu“ davku, kateri se plačuje v malih loterijah, ki so esak dan povod mnogoterim nesrečam, poneverjenju in drugim zločinom.

— Poročilo v colitvi dr. Laginje izročilo se je v legitimacijskem oddelku Poljaku Eug. Abrahamoviču. Glasovalo se je štirikrat; kandidata sta bila dr. Ferjančič in Abramovič. Ker tudi četrti nihče ni dobil večine, določil je žreb v našo škodo. Upamo pa, da ukljub temu to poročilo ni prišlo v nasprotno nam roko.

— Dne 30. septembra doletel je našo cesarsko rodbino hud udarec, kajti istega dne sta umrla nadojeda Henrik in njegova soproga baronica Waidek. Trupli so prepeljali v Bolzan na Tirolsko, kjer ju položé v nadojedsko rakeo.

— Tirolski konservativci Zallinger je spravlil v delegaciji tudi papeško uprašanje na dnevi red. Omenjal je dogodke zadnjih časov, ki so bili naperjeni proti sv. Očetu, ter poudarjal, da ideja o samostalnosti cerkve se ne dá zadržati s topovi in da je mejnarodno katoliško uprašanje, ne pa samó italijansko. Papeževa zahteva o popolni oblasti in njegovem ozemlju je popolnoma pravična in legitimna. — Tudi knez Windischgrätz se je pridružil Zallingerju ter izrekel nado, da Italija sama mirnim potom reši uprašanje o papeževi posvetni oblasti v katoliškem smislu. — Tudi minister zunanjih poslov grof Kalnoky se je v svojem govoru dotaknil tega uprašanja, ko je dejal: „Vlada vé, da je ogromna večina prebivalcev v naši domovini katoliška in da je njena naloga, po možnosti ozirati se na čutila in opravilne zahteve katolicánov. Tudi vlada želi, naj bi bil položaj sv. Očeta tak, da bi bil papež popolnoma neodvisen, kakor se spodobi za poglavarja katoliške cerkve, in kar je zanj tudi potrebno. Seveda pa vsled dejanskih razmer ne smemo nikdar pozabiti, da smo z Italijo v politični zvezi in da je želja naša, z Italijo živeti v miru in prijaznosti.“ — Ta odgovor je precej zadovoljil avstrijske katolicane, razdružil pa sosedne Italijane.

Zunanje države. — Nemški državni kancelar Caprivi imel je v državnem zboru govor, kateri je jako pomiril evropske narode, ki so po raznih glasovih z Dunaja skoro gotovo pričakovali vojno za prihodnjo pomlad. V avstrijski delegaciji padla je beseda, da Avstrija mora žrtovati za vojsko poslednji krajcar, kateri je mogoče izžmeti iz žepov davkoplačevalcev, ker Rusija se vedno bolj oborožuje in pošilja v obmejne dežele svoje vojske. — A glej, kmalu na to se oglašil državni kancelar Caprivi, ki postavi na laž vse take vznemirjajoče novice. Dejal je, da Nemčija in Avstrija imata v obmejnih pokrajinah mnogo več vojakov nego Rusija in da v tem oziru ni prav nič takega, kar bi le količkaj moglo spominjati na bližajočo se nevarnost od strani Rusije. Nadalje je dejal, da je prepričan, da so nameni ruskega carja najmirnejšiji na svetu. Nevarnosti za mir ni torej prav nobene — toda oboroževati se moramo še dalje ter biti na vse pripravljeni. Res, žalostnim časom hitimo nasproti: neznosno postaja sedanje stanje v oboroženem miru, a še usodepolnejši časi bi nastopili po prvi bodoči vojski!

Domače in razne novice

Osebnosti. — Pravosodno ministerstvo je imenovalo nekega g. Rudolfa Stark-a iz Trsta notarjem v Kanalu. Kolikor smo poizvedeli, mož zna le malo ali pa nič slovenski jezik. Radovedni smo, kakó bo uradov! Vsekakor bo to odvisno od strank, kajti če bo de prebivalstvo hotelo, g. Stark ne bo mogel drugače uradovati nego slovenski.

— Naš naročnik in rodoljub g. Vinko Prešeren, c. k. geometer v Steyru, imenovan je c. kr. rezervnim stotnikom. Častitamo! Njegova soproga je nam Goričanom še vedno nepozabljena prikazen na odru naše čitalnice.

— Vodja italijanskega oddelka deželne kmetijske šole, vitez Evgenij Giordano, je zaprosil je iz zdravstvenih ozirrov za pokoj, časti mestnega starašine se je pa odpovedal. Velike škode ne bo ne za šolo ne za goriško mesto! Giordano je rodom iz Italije.

— C. kr. namestništvo v Trstu je imenovalo zasebnega živinozdravnika Aleksandra Standingerja začasnim okrajnim živinozdravnikom v Tolminu. Ali zna kaj bolje slovenski jezik nego dosedanjí živinozdravnik, nam ni znano.

— Gospod dr. G. Gregorin, doslej odvetnik v Sežani, preselil se je s l. t. m. v Trst, kjer je otvoril odvetniško pisarnico v ulici Dogana št. 7. v II. nadstropju. Tržaški Slovenci so dobili v njem iskrenega rodoljuba in vrliga narodnega delavca, da jim moramo k tej pridobitvi iskreno častitati.

— Deželnim svetovalcem pri okrožnem sodišču v Gorici sta imenovana gg. Karol Defacis in Ervin Smerda. Prvi zna slovenski jezik precej dobro.

— Gosp. Avgust Jakopič, c. kr. okrajni sodnik v Kopru, ki je več let služboval v Bolcu, imenovan je deželnim svetovalcem v Rovinju — Gosp. A. Flegar je imenovan deželnim svetovalcem v Trstu.

Knjige „Matice Slovenske“ došle so v Gorico učeraj in se dobivajo pri čitalničnem čuvaju. P. n. gg. udje so naprošeni, da knjige čim prej odnesejo. Ob enem prosí poverjenstvo, da bi se pri tej priliki plačala letnina za prihodnje leto, ker s tem olajšajo mu mnogo skrbij, ki so s poverjeništvom v zvezi.

Goriški trgovci z jestvinami imajo že od nekdanj navado, da za božične praznike dajejo svojim odjemnikom v dar mandolata. Taki darovi so za odjemnike malenkostni, trgovcem pa uzročajo občutljive stroške. Zató skušajo odpraviti to navado. Že lani so se s podpisi zavezali, da mandolata ne bodo delili, namesto tega pa so dali primerne doneske za „dobrodelne namene“. Kam se je izgubila ona svota, ne vemo. — Tudi letos nameravajo goriški Lahi nabrati na tak način za svoje namene lepo svoto. Ker je pa med enakimi trgovci prav mnogo Slovencev, svetujemo jim, naj ne gredó na lep njih laškimi tovarišem in naj ničesa ne podpisujejo. Lani so nekateri slovenski trgovci obrnili mandolat v jako blag namen: darovali so namreč precej lepe doneske za „Slogine“ učne zavode. Na tak način je prišel mandolat v duševno hrano naše ubogi slovenski mladini v Gorici. Ali bi ne bilo bolje, ako bi tudi letos mandolat obrnili za „Božičnico“ naše nježni mladine? — Kar velja za trgovce z jestvinami, to velja za peke o Veliki noči! Nihče naj se ne ulovi v laške pasti, ker Slovenci imamo sami dovolj „dobrodelnih namenov!“

„Corriere“ je v svoji sobotni številki zopet pokazal svoje zakletó sovraštvo do vsega, kar je slovensko. V domači novici „Serietà e maschere (Resnoba in norčija)“ pripoveduje o blagoslovljenju zvonov na nadškofovskem dvorišču učeraj teden. Na jednem umazanem vozu pripeljali so gole zvonove iz Furlanije; zadržal sta capljala dva revno oblečena Furlana. To je bilo za „Corrierovo“ židinj, ki je najbrže na oknu zijala prodajala, vse prav in lepó, to je bila „serietà“! Na drugem, čednem vozu pripeljali so zvonove za prvaško cerkev; bili so vsi ozaljšani z venci. Častno spremstvo so delale družice v narodni noši; prav lepó so se jim podajale krasne naše narodne barve! — To je pa bila židinj norčija, prvaške družice so ji bile „maschere“, narodne naše barve pa je zopet, kakor po navadi, proglasila za — ruske.

Takó ta list draži in bujska mirno naše ljudstvo ob vsaki možni priliki, takó sramosti naše narodne svetinje in cerkvene običaje! In ta list je glasilo velikej večini tistih Lahov in renegatov, ki neobhodno potrebujejo slovenskih novcev, da morejo živeti in ta židovski list podpirati!

Takej hujskariji proti naši narodnosti ter proti našim narodnim in verskim svetinjam pa bode konec še le tedaj, kedar se Slovenci v Gorici in na Goriškem postavimo povsem na svoje noge, da ne damo našim zagrizenim nasprotnikom niti novčiča za služka. Potem v Gorici ne bo dosti več takih ljudi, ki bi vzdrževali jednako sovražno nam glasilo, kakoršno je današnji židovski „Corriere di Gorizia“.

Pošne zadeve. — Neki slovenski trgovec je imel pretekli teden opravilo pri poštni hranilnici v Gorici, a moral je svojo namero opustiti, ker ga je uradnik zavrnil z besedami: „Ich verstehe Sie nicht — kommen Sie späther (ne razumem vas, pridite pozneje).“ — Nekega dne v novembru se je hotel gospod z Vipavskega peljati s pošto do Ajdovščine. Upraval je po listku, a uradnik ga ni razumel; zadnji je na to poklical nekega poštnega slugo, da bi on posredoval, a k nesreči tudi ta sluga ni znal slovenski. Priti je moral drugi sluga, da je uradniku raztolmačil slovenski naznanjeno željo. Na to je uradnik dal nemško - laški vozni listek; ko ga Slovenec ni hotel sprejeti, dal mu je vozni list, ki je bil sicer slovenski tiskan, a nemški izpolnjen. — Take in enake so razmere na goriški pošti, ki ima največ opravila s slovenskimi kraji in strankami! Poskrbeli smo, da se poreče o njih na merodajnem kraju primerna beseda.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ učne zavode došlo je v zadnjih osmih dneh: Vesela družba na sejm sv. Andreja 2 gld. 60 kr. Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Logatcu, poslal je po g. Andr. Kragelj-u v Gorici že zopet izdatno pomoč 19 gld. J. F. v K. 5 gld. Josip Bajec v Gorici 5 gld. Ivan Kavčič 1 gld., Anton Urbančič 1 gld., Anton Skubin 1 gld., Anton Koren 1 gld., Martin Poveraj 1 gld., Simon Rožanc 1 gld., Andrej

Kragelj (za 5 mesecev) 5 gld. Lovro Ivančič v St. Lovrencu 6 gld. N. N. v Ločniku 3 gld. — Pri praznovanju novih zvonov, na zahvalnico in za sv. Andrej v Prvačini 7 gld. — Iz Logov v kobarškem Kotu smo prijeli donesek pod naslovom: „Od ložkih pravdarjev dobila je „Slogine“ učne zavode ložka gospodična 11 gld. 70 kr.“

Za „Božičnico“: J. Marzidovšek 3 gld., Valentin Kumar v Gorici 2 gld. Lovro Ivančič v St. Lovrencu 1 gld. 50 kr.

Očitna in presrečna hvala rodoljubnim dobrotnikom, ki tako lepo skrbje za predrago našo mladino v goriskem mestu. Čitatelji naši s posebno slastjo in zadovoljnostjo prebirajo naša poročila o radodarnih doneskih za prevažne „Slogine“ učne zavode, ker iz njih spoznajmo, da naša nježna mladina v Gorici ima veliko veliko skrbnih in požrtvovalnih src med slovenskim narodom. Slava in hvala jim!

Drobne novice. — Sejm sv. Andreja pretekli ponedeljek je bil v vsakem oziru ugoden, da morejo biti z njim zadovoljni kupovalci in prodajalci, kakor tudi tisti, ki o takih dneh prihajajo v Gorico zija prodajati. Krasen jesenski dan privabil je v mesto silne množice ljudstva, med katerim je bilo pa bore malo Furlanov. Kdo torej redi in živi naše mesto?

— Ministerstvo notranjih poslov je prepovedalo vstop irredentovskemu listu „Illustrazione Italiana“ v Milano. Lahonski listi točijo bridke solze po tem vsem svojem bratu. „Corriere“ pravi, da ta vest bridko doleti čitatelje onega lista, katerih je jako veliko po celi (?) Avstriji.

— V Ločniku je umrl dosedanjí nadučitelj g. Colavini Jožef, ki je bil vrl učitelj in Slovencev prijazen mož. Služba je razpisana do 8. januarja 1892. Ta služba je med najboljšimi v okraju. Pokojnika nadomestuje časosno g. Mihael Konec, učitelj v pokouju v Gorici. — „Corriere“ bi rad videl, da bi prišel v Ločnik za nadučitelja kak fanačnik lahon; zato je že parkrat vspodbujal svoje somišljenike med učitelji v Furlanji, naj prosto za to mesto.

— Tifus v S. Vitu ni bil takó huda, kakor smo po drugih virih poročali zadnjič. Do 26. novembra je zbolelo 27 oseb med kateri ste umrli le dve. Druge so deloma že popolnoma ozdravele, ali pa so na poti do ozdravljenja.

— „Goriška Čitalnica“ bo imela svoj redni letni občni zbor v ponedeljek 21. t. m. ob 6. uri zvečer. — Na Silvestrovo priredi domačo zabavo s petjem, igro in tombolo, kakor druga leta. — Solkanska župna cerkev dobi novo oltarno sliko sv. Janeza Krstnika v onem trenutku, ko krsti Kristusa. Slika je lepa. Videli smo jo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, kjer je bila postavljena na ogled.

— Cerkev sv. Ignacija na Travniku je letos dobila novo prekrasno notranje lice. Ves prvi del cerkve je prav ukusno preslikan in okrašen. Zeleti bi bilo, da bi se polagoma prenovil tudi drugi del okoli glavnega oltarja, ker ta je mnogo pretemen s sprednjim prenovljenim delom.

— Družba užilniškega davka za Gorico bo 15. t. m. davek na vino znaša 28.000, na meso 12.000 gld. Za ves gradiščanski okraj znaša davek na vino 8300 gld., na meso pa 2700.

— V slovensko šolo v Ločniku hodi 38 otrok, kar je za prvo leto jako ugodno število. Drugo leto se pa to število gotovo pomnoži. Ta šola „Corriercem“ ne dá miru, ker se je postavila v bran nadaljnjemu polasčevanju tamošnje županije.

— Zadnje dni so nam čitatelji in naročniki naznanili precejšnje število prazkih srečk, katerih pa nobena ni bila izžrebana. Odslej nam ni treba več naznanjati, ker je čas prvega žrebanja že potekel. Preostaja torej še nada za veliko žrebanje, ki bo februarja meseca.

— V „Corrieru“ čitamo razglas c. kr. okr. šol sveta v Tolminu, da je na prodaj šolsko poslopje v Volčah, ker se zida nova šola. — „Corriere“ je v celi Šoški dolini nepoznan list, zato smo se kar zavzeli, ko smo čitali v njem ta razglas.

V Ločniku se je 29. novembra pravoveljavno ustanovila tamošnja podružnica društva „Lega Nazionale“. K tej slavnosti je šlo mnogo laških Goričanov, katerih je bilo baje več nego pravih Ločničanov. Predsednikom je bil izvoljen g. Franc Zottig (Cotič), čegar stari oče je le za silo furlanščino lomil.

Nekatere vroče glave v Ločniku menijo, da bode „Lega“ kar čudeže delala proti predrznim Slovincem, ki se še vedno drznejo živeti in dihati v onej „čisto furlanski vasi“. Nameravajo baje pregnati iz Ločnika vse take Slovence, ki tamkaj nimajo svojih hiš; najemščino naj bi hišnim gospodarjem plačevala „Lega“. Ali so to „šolski nameni“, za katere je ustanovljeno to društvo?

V nedeljo zvečer je med tamošnjimi vaščani samini nastal prepir zaradi „Lege“, malo da se niso stekli. Mnogim Ločničanom ni po volji novo gibanje v Ločniku, boje se, da bi jih „Italiji ne prodali“ ker ostati hočejo „pod cesarjem“ in pa — Furlani. V tem zmislu se je vršil omenjeni prepir o katerem pa „Corriere“ ni hotel ničesa poročati.

Pretep v Podgori. — „Corriere“ pripoveduje po svoje o pretepu, ki se je vršil v nedeljo zvečer v Podgori med tamošnjimi slovenskimi domačini in goriskimi „Legovci“. A da se resnica prav spozna, čuti je treba oba zvana. Reč je takale:

Ze kakih 14 dnj nepoklicani hujskači dražijo podgorsko prebivalstvo z „Lego Nazionale“. Središče takih hujskarij je tamošnja papirnica, katere ravnateljstvo se nahaja v rokah, ki so Slovincem od konca do kraja sovražne. Delavke iz Ločnika so že celih 14 dnj jezik brusile proti Slovincem ter med delavci nabirale ude za „Lego Nazionale“. Po sili in zvijači so vpisale tudi mnogo Slovencev, kar je močno jezilo podgorske vaščane. Ko so delavke prihajale v papirnico ali pa odhajale iz nje, vselej so upile: „Viva Lega Nazionale! Viva la nostra patria!“ Enako upitje se je zaneslo tudi med one italijanske rodbine v Podgori, ki stanujejo tamkaj časno zaradi dela in zasluzka v papirnici. Tako oblastno rogo-

borstvo privandrancev je močno jezilo domačince, ki so pa vse potrpežli in se zatajevali, da ni prišlo do prepira.

Predrznost teh hujskačev je šla celo takó daleč, da so v Podgori, torej v čisto slovenski vasi, razobesili celo italijanske lepake, ki so oglašali občni zbor „Legine“ podružnice v Ločniku. Da je župan modro zaprečil kak neljub prizor, dal je one izvijajoče lepake uradno odpraviti. (V Gorici se je „zaradi ljubega miru“ odpravila celo slovenska zastava!) Neka laška deklina pa je dejala v nedeljo: „Naj le pridejo danes podgorski fantje Saren (t. j. laški begunc, ki pa zdaj v Podgori le združbe dela) je že pripravil družbo, da jih namlati . . .!“

In zvečer se je res pripetilo nekaj takega! Iz Ločnika se je vrnilo v skupni četí kakih 20 Goričanov, a niso šli čez železniški most v Gorico, ampak šli so naprej v Podgori. Stopili so v gostilnico g. Ignacija Trpina, iz katere se je razlegalo slovensko petje, kjer so začeli pozneje zmirati in psovati z „Mostri di Slavia!“ — dasi se nihče ni brigal za nje. Vsak pameten človek mora priznati, da je tako psovanje skrajno nespametno in nevarno v podgorskih napetih razmeah, kajti sposobno je, da uzroči vihar, ki se itak le s težavo tlači, kakor ogenj pod pepelom. Taka in enaka zaničljiva zbadanja so silno razburila slovenske pivce in pevce, a zatajevali so se, le do nekih besedovanj je bilo prišlo v gostilnici.

Pozneje je pa na ulici nastal prav oster pretep, ker je jeden Goričanov nekega Podgorca zmiraje izvil iz gostilne ter ga potem udaril s pestjo po obrazu. S tem je dosegla vrhunec predrznost goriskih hujskačev — in dobili so česar so iskali, kajti iz pretepa niso odnesli vsi zdravi glav. Vodjo Skertove papirnice, nekega Josipa Stolfi iz Trsta, morali so pripeljati v Gorico, ker je bil silno udarjen čez levo oko. Kdo ga je udaril in ali ga je udaril kak Slovenec, ni znano. Zaprli so že v tork tri mladeniče, ki so zaznamovani kot glavni uzočitelji pretepa. Cela zadeva konča pred sodnijo.

Uprašamo: Kdo drugi je kriv temu dogodka nego laški hujskači, ki dan za dnevom žalijo narodni čut Slovencev v mestu in okolici, ki je vsa slovenska? Ali nismo že svarili pred enakimi hujskarijami z opominom, da utegnejo priti časi, ko bodo goriski vročerkveži dobivali z obrestimi posojane surovosti? Ko so znani fanatiki ob belem dnevu surovo napadali naše ga urednika, da odslej niti čez dan ne gre na ulice brez samokresa v žepu, takrat je „Corriere“ onim surovežem se le ploskal, češ, tako je prav, le tako naprej! Tudi pri marsikaki drugi priložnosti je dal svojim ljudem razumeti, da nad Slovence je treba iti s pestmi. Mi smo svarili pred jednako pisarijo in hujskarijo, rekoč: Glejte kaj delate, kajti priti utegnejo časi, ko ne boste smeli prestopiti mej goriške mestne občine, kajti razdraženo in razžaljeno slovensko ljudstvo utegne posnemati vaše izgled. — No, zdaj ste nesrečno pripravili te razmere takó daleč, da so se začele uresničevati naše besede nad vam. Ako je torej v nedeljo prišlo v Podgori do gori opisanega pretepa, krivi so temu le tisti goriski hujskači, njim na čelu „Corriere“ in njegovi duševni očetje, ki dan za dnevom žalijo narodno čustvo slovenskega naroda na Goriškem. Tem bo treba v prvi vrsti zamašiti usta in naučiti jih poštenega vedenja, potem bo vladal najlepši mir med prebivalci iz mesta in dežele!

Beseda „Prvaškega Sokola“ je bila vkljub slabemu vremenu še precej obilno obiskana. Novi sokolski pevski zbor žel je za svoj prvi nastop pravi odlični in živahni pohvali. Tudi četeroospev je lepo rešil svojo nalogo. — Mnogo prijetne zabave je vzbudila znana burka „Dva gospoda pa jeden sluga“ Ulogo Lizike je prav dobro pogodila g. tna Vekoslava Bizjakova iz Gorice; pa tudi drugi igralci so dobro rešili svojo nalogo. Škoda, da je slabo vreme močno nagajalo tej narodni veselici.

Iz okolice goriške priobčila je predzadnja „Edinost“ naslednji dopis:

Z jedne strani opazujem z veseljem naše narodno gibanje, videča, da res napredujemo; z druge strani pa me žali, ker vidim, da ne delamo povsod takó, kakor bi morali. Težko mi je sicer neugodno govoriti o svojem lastnem, to je ženskem spolu, a pripoznam moram, da tudi ženski spol ne vrši svoje naloge, kakor bi jo moral. Morda se mi kedo posmeje, češ: kaj bi neki ženske politizovale! — a to nič ne de. Tega sicer tudi jaz ne zahtevam, da bi ženske politizovale — posel ta prepustimo le možkim! — ali vzlic temu stori lahko ženska — kot soproga in mati — obilo za narodnost svojo.

„Dajte mi dobrih mater!“ vskliknil je sv. Augustin, „svét vam prenovim“. Jaz pa pravim: „Dajte nam narodnih mater, čudeže bodete gledali!“ — Koliko lahko doseže mati pri vzgoji svojega otroka, koliko kot soproga, ako je zavedna in resnično rodoljubna! Ali more soprog kaj odreci ljubljeni ženi? Posebno, ako vidi, da so njene prošnje blage, človekoljubne? Ne, nikakor ne! Torej vidite, da imamo tudi me veliko nalogo. Ali jo pa izvršujemo? Nikakor ne! Narodna žena mora biti povsod

narodna! Ne zadošča, da tu pa tam kaj daruje za narodne šole, ako pa v istem hipu s svojimi otroci občuje v tujem jeziku. In tudi na svojega moža mora ugodno uplovati, ako treba. Dá, veliko imamo takih „narodnih“ slovenskih gospá in žená, ki mislijo, da so dovelj storiše, ako so dale 1 gl. za družbo sv. Cirila in Metoda. Uprajšajte pa te narodne žene, kam hodijo kupavati, kar potrebujejo za družino. Ali zahajajo k narodnim trgovcem? Da, nekatere store to in tem vsa čast. Ali večina — žalostno, ali resnično — zahaja k našim najhujsim nasprotnikom. Ali ne vedo, koliko škodujejo s tem narodni stvari? Izgovarjajo se, da so narodni trgovci dražji, nego naši nasprotniki; tega pa ne premislijo, da smo mi sami krivi, da naši slovenski trgovci ne morejo tekmovati z onim nasprotnikom, ki si je že napolnil žep s slovenskim denarjem, in ki zdaj lahko uničuje ubogega slovenskega trgovca. Naša dolžnost je, da domačine podpiramo, le v tem se pokažemo, da smo v resnici „narodni“. Ko bode v mestu imeli imovite naše trgovce, zadobi naša Gorica izvestno drugo lice, nego je ima danes. Torej, drage sestre, pokažimo se tudi v tem pogledu, da smo zares „narodne“. Mož in žena, oba treba da vestno vršita vsak svojo nalogo. Nikakor ne zadošča tožiti, ampak delati je treba! Pridnemu in požrtvovalnemu pomaga Bog; torej na delo in Bog nam bode pomagal!

Rodoljubka.
Izza Kormina nam pišejo 23. novembra: V briski vasi G. dovolili so si bili mladeniči to-le šalo: Ko je „star“ fant peljal nevesto k poroki ter so gospodinje došle ogledati si ženine, šli so nekateri „mladi“ po hišar ter lonce odnesli od ognja, da ni — vrelo kosilo.

V Korminu je kakih 6 krat došel duhovnik k bolni laški ženski, da bi jo k spovedi pripravil; toda ni hotela in tako je revica umrla. „Kultura.“

V Rutarjih so spremenili dnovnika tisti čas, ko so obročarji pripovedovali, da v Kanalu „smrdi“. Prejšnji, nasprotnik Slovencev, je naglo izginil, a došel je drugi tudi naglo. Naj bode Slovincem, katerih ima dovolj v svoji duhovni, bolj pravičen, da ne pade v — kak „smrad.“

Gori v Kozbani ne morejo dobiti organista, ki bi hotel orgljati brez plačila; zato so sklenili vpeljati plese, da pride v „kaso“ več denarja.

V Mirniku se že radujejo, ker slišijo, da bo tudi Avstrija zidala cesto kraj Idrije, kakor jo ima Italija; če le bo res. Prepčasna je Avstrija v cestnih zadevah; zlasti za Brda premoalo stori. Ta zanikernost se bo maščevala ob vojski.

Kdaj že je deželni zbor dodal cestnemu odboru v Korminu tisoč gld. za klanec in most pod Dobravem, pa se nič se ne dela! Deželni odbor, vlada, budite in kličite na delo, da ne bo prepozno! Tu ni sale!

Briski.

Požarna straža v Kobaridu. — Iz Kobarida pišejo nam 21. novembra: Dne 19. oktobra sešli smo se v gostilni g. Franca Urbančiča. Različna pomenkovanja dovedla so nas v resen razgovor o potrebi ustanovitve prepotrebne požarne straže za naš prijazni trg in okolico. Kmalu po tem razgovoru smo se resno lotili dela, sestavili pravila po uzoru drugih enakih društev ter odposlali jih merodajni oblasti v potrjenje.

Da je novo društvo prevelike važnosti ne le za naš trg, ampak tudi za celo našo okolico, spoznati mora vsak treznomisleč človek; zato bo gotovo vsakdo z veseljem deloval na to, da bo naša nova požarna straža pridno uspevala in napredovala, da bo čim prej kos svoji važni nalogi. Treba se bo pridno uriti in vaditi, da se vsi ognjegasci priučé na potrebni red, na povelje, na gasilna orodja itd. Sevéda bo treba tudi marsikake gmotne podpore, predno bo vse v redu, kajti večino potrebne gasilnega orodja bomo morali še le nakupiti. Nadejamo se, da nam v tem oziru priskočijo na pomoč razne zavarovalnice, ki imajo pri nas svoje ude, saj naša požarna straža bo varovala tudi njih koristi.

O veliki važnosti požarnih straž mi ni treba mnogo govoriti, saj kdor je le nekoliko pokukal v tui svet, videl je, da ima drugod vsaka večja vas že svojo požarno stražo, pri kateri z veseljem sodelujejo mladeniči in možje, ubožci in bogatini. Ko je bil o priliki letošnje velike razstave v Pragi tamkaj shod vseh čeških požarnih straž, prišlo je iz vseh čeških krajev nad 14.000 ognjegascev, ki so v raznih vajah pokazali, kakó izborno znajo vršiti svojo imenitno nalogo. Tudi s Kranjskega, kjer je tudi že lepo število takih društev, bilo je nekaj ognjegascev pri onem shodu v Pragi, kjer so videli, na kakó visoki stopnji se nahaja ognjegaštvo na Češkem. Pri nas na Goriškem imajo požarno stražo v Kanalu, katere se je izvrstno obnesla pri zadnjem požaru v Tolminu. Požar na Ravnem naj vsodbudi tudi nas, da se toliko resneje lotimo dela, da se čim prej ustanovi požarna straža, katerej namen bode: braniti življenje in premoženje svojemu bližnjemu!

Požarna straža v Kobaridu zadošča za celo našo dolino. Zato se obračamo s posebno prošnjo do vseh sosednjih občin, naj bi se združile z nami, da bomo: „vsi za enega in eden za vse!“

Z dežele: (Ali je mogoče?) V „Edinosti“ št. 93. t. l. beremo sledeče vrstice: „Umrli je bivši župan tržaški dr. Bazzoni. Predčerašnjem popoldne je bil pogreb, kojega se je udeležila velika množica ljudi. V kapelici na pokopališču sv. Ane govoril je žid dr. Mojzes Luzzato.“

„Coemeterium non est locus publicus, omnibus indiscriminatim destinatus. . . . non pertinent ad bona publica, omnibus communia, sed sunt addicta dominio et dispositioni ecclesiae.“

Aichner ed V. pag. 669.
Per capellas seu oratoria hic intelligimus loca sacra in agris, in civitatibus aut in domibus privatim extracta eum in finem, ut inibi s. s. Missa celebrari possit. Aichner p. 665. . . . non permittitur, ut sive ministri alienae religionis sive generatim laici (Judje) in coemeterio catholico orationes habeant. Aichner. p. 670.

„Leichenreden dürfen auf kathol. Friedhöfen (tu celo v cerkvi! op. dop.) weder von Laien noch von Pastoren gehalten werden. Cultusminist. 7. Juli 1879. Repertorium-Dannerbauer p. 98.

Radovedni smo, ali so pristojni krogi odločno stopili na noge.

Tu, tu, naj pokažejo tisti, ki so „zgoraj“, koliko jim je mar za ugled in prostost sv. katoliške cerkve. Slovenske govore v cerkvi je lahko prepovedati židom na ljubo, tudi narekovati molitve in priporočevati bratovščine ni tako težko; boj pa napovedati c. kr. katolicizmu, ki ima gosto nabran plašč, kod katerim se skrivajo židje in razni visoki krogi, pouzdigniti zastavo, na kateri naj bi bilo zapisano: „Mi hočemo in zahtevamo svobodno cerkev in svoboden narod!“ — o tega pa ne, rajši vse drugo, kakor to!

No, gosp. dr. Mahnič, kedaj stopite v boj za prostost sv. katoliške cerkve v katoliški (?) Avstriji?! Navzdol mahati pač ni težavno! Toda pri nas v Avstriji treba je čisti v prvi vrsti navzgor, še le potem bo vse zdravo in dobro tudi navzdol. Pri glavi je riba začela smrdeti!

O ko bi naš Izveličar prišel še enkrat v človeški podobi na svet, zaklical bi gromovitim glasom:

Non estis milites Christi
Sed estis milites „ministri“
Duhovnik

POSLANICA.

Edino z namenom, da bi nas pripravili ob dobro ime, raznesli so zlobni obrekovalci govorico, da smo podpisani bratje nakupili v Dornbergu petjoto. Toda mi smo nakupili le izborno in pristno vino in niti kapljice petjote. Oni zlobni jeziki ne le da nameravajo škodovati našemu dobremu imenu, marveč hočejo škodovati in pripravi v slabo ime tudi Dornberžane, kateri so lahko ponosni na svoja izvrstna vina in na svojo nekaljeno poštenost v vinski kupčiji.

Ker osebno dobro poznamo nekatere take zlobne obrekovalce, mogli bi jih tirati pred kazenskega sodnika, češar pa ne storimo le z ozirom na one osebe, ki so nam o tem sporočile, ker so naši dobri prijatelji in ki ne marajo za svojo prijazno uslugo še po sodnih pričevati. Omejemo se pa le na to, da za danes javno poprosimo one, ki hočejo vedei, da smo mi nakupili petjoto, naj v prihodnji številki „Nove Soče“ navedejo imena onih posestnikov, od katerih bi bili mi kupili gori omenjeni petjot. Pozivljamo jih, da to vsekakor storijo!

Mnoga dornberška vina dali smo preiskati pri tukajšnjem slavem c. kr. kemičnem knetižem poskušališču, katero je našlo, da so prava in izborna ter da ni niti sence po kakem petjotu, kar lahko dokazemo s spričalom, ki je v naših rokah. — K sklepu še to-le: Da nekdo naših obrekovalcev ima dolg nos, smo vedeli že doslej; zdaj pa vemo, da njegov strupeni jezik je še daljši.

V Gorici, 3. decembra 1891.

Bratje Bolaffio.

Solidne agente

išče v vseh krajih dober bankin zavod za prodajanje v Avstriji dovoljenih državnih papirjev in srečk proti ugodnim plačevalnim pogojem. **Le z majhnim trudom zasluži se 100—300 gld. mesečno.** — Ponudbe sprejema zastopnik J. Rotter, Budapest, Andrassystrasse 56.

Čudovite kapljice sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodelna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrstnejše žilodene boleti. Prav izvr-

stno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper belil tok, božjast, zoper bitje srea ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samc omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici **Cristofaletti v Gorici**, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis, v Ljubljani v lekarni U. pl. Trnkoczy G. Piccoli, in Ljud. Grečelna „pri Mariji pomagaj“; v Postojni v lekarni Baccarich, v Ajdovščini v lekarni Sapla, v Vipavi v lekarni Guglielmi, v Beljaku dr. Kumpf.

I steklenica velja 30 kr.

NB. Varovati se je treba marsikakega balzama, katere sijajno oznanjajo in priporočajo, ki pa kvarijo človeku le zdravje, ker dražijo želodec in žilce, da nastanejo lahko hudi in nevarni nasledki.

VELIKO ZALOGO trgovskih knjig ima SPIRIDIJON SKERT

GLAVNA ZALOGA v GORICI PODRUŽNICA na Travniku 14

Vsako trgovsko knjigo izvrši v domači delavnici z največjo točnostjo po danem naročilu.

C. in kr. izrec. zas.

Žepna lekarnica

Vsebina: 18 zdravil in predmetov
Cena 60 kr., po pošti 80 kr.
Dobi se v vsaki lekarni

Prvo skladišče — V Raštelji št. 2/25

JOSIP CULOT V GORICI

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem dobil na veliko izbiro čevljev, čevljičev, škorenj, velikih čevljev in šlap iz sukna, klubučine in usnja vsake velikosti za otroke male in velike in za odrasle s podplat in brez njih in tudi z ličnim usnjem znotraj in sicer vse to letošnje blago.

Bogata zaloga: celulozidnih zavratnikov in zapetnikov za duhovnike, meščane in vojake; podobice, rožnih vencov, svetinj; cigaretnega papirja nove vrste; okvirjev iz papirja z vsem, kar je treba s papirja, zlate, sreberne in rudnate barve; lepoticja, dišav; vsake vrste igrač na veliko izbiro za dečke in deklice; raznoličnih kovčgov in popotnih torb za gospe in gospode; vsakovrstnih čevljev, solnov in solničkov malih in velikih za moške in ženske; vrhu tega vsakovrstnih galantarijčnih in navadnih na veliko izbiro.

Velika in Mala Pratika
Slovenska in J. BLAZNIK-OVA
v Ljubljani.

Prvo skladišče — V Raštelji št. 2/25

Dr. Rose životni balsam

Je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mili raztopljaajoče

domače sredstvo.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 kr., o pošta 20 kr. več.

Na vseh delih zavojulne je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Tam se tudi dobi:

Pražko universalno domače mazil.

To sredstvo pospešuje prav izbornu, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V škatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojulne je moja tu dodana, zakonito varstvena znamka.

GLAVNA ZALOGA

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Klement Rubbia

urav v Semeniški ulici št. 8.

ima v zalogi

vsakovrstne stenske ure, budilnice, itd. — Sprejema tudi pokvarjene ure v popravilo. — Naročila z dežele se hitro dovršujejo. Zagotavlja se točna postrežba in zmerna cena.

Voščene sveče.

Jernej Kopač

na Solkanski cesti št. 9

izdeluje in prodaja sveče

iz pristnega, garantovanega čebelnega voska.

Zaloga mojih sveč ima tudi trgovec

Anton Urbančič v Gosposki ulici

Ob enem prodaja raznovrstno

medeno pecivo.

Priporočam se svojim rojakom v mestu in na deželi zagotavljam najboljše blago po najnižje mogočih cenah.

Medeno pecivo.

Prememba lokala.

Že 33 let obstoječa dobroznana

prva avstr. dunajska pisarna za oznanila

A. Oppelik

nahaja se od sedaj naprej

Stadt, Grünangergasse Nr. 12.

(na voglu lekarnе, Singerstrasse Nr. 12).

in se priporoča za preskrbljevanje oznanil vsake vrste za vse dunajske in inozemske liste, koledarje itd. po najnižjih cenah in točno izvršitvijo.

Cenik in prevdarki stroškov zastoj

V isoka opravna, stalna plača, predplačilo, dovolim vsakemu, ki se peča s prodajanjem srečk in srečkinih knjižic na obroke.

Wechselhaus H. Fuchs
Budapest, Franz
Deakgasse 12

Anton Jerkič
fotograf v Gorici
v ulici sv. Klare
išče učenca iz slovenske splošne družine, veščega slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Risar ali sploh kak dijak iz srednjih šol ima prednost. Starost 16—18 let.

Andrej Fiegl

v št. Mavru
prodaja svoja zemljišča v št. Mavru, v Pevmi in v Gorici pod jako ugodnimi pogoji, tudi na obroke. Natančneje se poizve pri upravnistvu tega lista.

VINSKI EKSTRAKT.

To pripoznano specialiteto priporočam za hitro in izvršno narejanje izvršnega i zdravega vina, ki se nikakor ne ločimo naravnega vina.

Cena za 2 kila (za 100 litrov vina) gld. 5,50
Recept se brezplačno prilaga. Za najboljši vseh in zdrav izdelek jamčim jaz.

PRIHRANITEV ŠPIRITA

doseže se z mojo pokrepčevalno esenco za kuanjine, ki daje pijam prijeten in rezek žgos in ki se dobiva samo pri meni.

Cena gld. 3,50 kilo (na 600 — 1000 litrov)

navodom za rabo.
Razum teh specialitet imam tudi vse esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likerjev itd. Recepti brezplačno. Cenik poštino prosto.

Karol Filip Pollak

Travnica esenčnih specialitet v Pragi.

Solidni zastopniki se iščejo.

J. PSERHOFRERJA LOKARNA NA DUNAJU

I. Bezirk, Singerstrasse broj 15.

Kričistilne kroglice, nekdanje imenovane **universalne kroglice**, zaslužijo ta posebnost, da te kroglice pokazale svoj učinek. Desetletja že so te kroglice splošno razširjene, zapisujejo jih mnogi zdravniki in malo je družin, koje ne bi imele zaloge izbornega tega domačega sredstva.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljki po povzetju 1 gld. 10 kr.
Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj kot jeden zavitek se nepošilja).

Prosimo da se izrečno zahteva

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštine 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodica 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, 50 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., pošt. prosto 65 kr.

življenska esenca (Pražke kapljice) proti pokvarjenemu želodcu in slabi prebavi stekleničica 22 kr.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštne povzetju.

Pri dopošiljati denarja po poštne nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju.

Angleški čudežni balzam, proti steklenici 50 kr.

Fijakerski prašek, 1 škatljica 35 kr., pošt. prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Steudela, domače sredstvo za rane otekline itd., posodica 50 kr., poštine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvršno domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Cestita gospodinja! Izvolite

Henrik Franck'a sinovi

v Ludwigsburg'a.

varstvena znamka.

c. k. priv. tovarna

Komotav, LINC a/D. Kašau,

Čechy. Herni Rakousky. Uhry.

Bukarešt,

Rumunsko.

Pristna Franck'ova Kava

najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši

dodatek k bobovi Kavi.

Za črno Kavo s 4 žlicami bobove — 1 žlica Franck'ove Kave.

„ mlečno „ „ 3 „ „ — 1 „ Franck'ove „

Priporoča in dobiva se v vedno svežej kakovosti v vseh špecerijskih prodajalnicah po deželi in po mestih.

Heinrich Franck Söhne
Linz Ludwigsburg

varstvena znamka.

napraviti poskus.

Goldinarjev 5-10 na dan gotovega zaslužka brez glavnice in ri- zika, neplačano vsakemu, kjer se hoče pacati s postav- no dovoljenimi srečkami in dežavnimi papirji. — Poudarje pod naslovom „Srečke“ je pošiljati: Annoncen-Expedition J. Danneberg, Wien, I., Kumpfgasse.

SARGOV

Kalodont

imenjuje se

po

slovenski

lepota

zob

SARGOV

Kalodont

je že

pripoznan

kot nei-

zobno

čistilo

SARGOV

Kalodont

je kot

neškodljiv

od

zdrav-

niške

oblasti

preiskan

SARGOV

Kalodont

je jako

praktičen

za

potova-

nje

aromatično

okrep-

čujejo

SARGOV

Kalodont

je že v

domačih

in

tujih

kraji

znajvečim

uspehom

v rabi

SARGOV

Kalodont

je pri

dvoru in

plem-

stvu

ter v

navadnih

hišah v

rabi

SARGOV

Kalodont

izrečno

zahtevati

zaradi

mnogih

ponaredbe

brez

vrednosti.

SARGOV

Kalodont

se dobi

po 35.

kos

v vseh

lekar-

nah.

Drogerijah

in dišaricah

Priznanja iz najvišjih krogov pridejana so vsakemu kosu.

Izdajatelj in odgovorni urednik And. Gabršček. — Tiska A. M. Obizzi v Gorici.